

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації
Кафедра менеджменту та публічного управління

Затверджено

Науково-методична рада ДПУ,

від «16» 09 2025 № 1

Голова НМР Іван ШЕМЕЛИНЕЦ

Робоча програма навчальної дисципліни

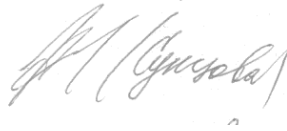
«Регіональне фінансове управління»
для підготовки здобувачів вищої освіти
другого (магістерського) рівня
денної та заочної форм навчання

галузь знань D Бізнес, адміністрування та право
спеціальність D4 Публічне управління та адміністрування
освітньо-професійна програма «Регіональне управління та самоврядування»

Статус дисципліни: обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни «Регіональне фінансове управління» укладена на основі освітньо-професійної програми «Регіональне управління та самоврядування» другого (магістерського) освітнього рівня спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування, затвердженої Вченою радою Університету 29.05.2025 протокол № 15.

Укладач:



О. СУНЦОВА, д.е.н.,
професор, професор кафедри
менеджменту та публічного
управління

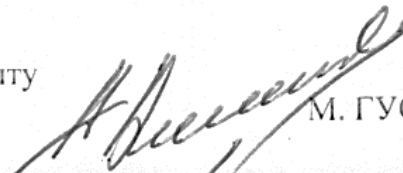
Гарант освітньої
програми «Регіональне
управління та
самоврядування»



І. КАНЦУР, к.е.н., доцент,
доцент кафедри менеджменту
та публічного управління

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою менеджменту та публічного управління, від 9 вересня 2025 № 2.

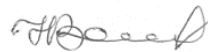
Завідувач кафедри менеджменту
та публічного управління



М. ГУСЯТИНСЬКИЙ, к.т.н., доцент

Розглянуто і схвалено вченою радою факультету соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації, від 11 вересня 2025 р. № 2.

Голова вченої ради
факультету соціально-
гуманітарних технологій, спорту
та реабілітації



Н.ЗИКУН,
д.н. із соц.ком, професор

Завідувач навчально-методичного
відділу



Г. ГРИЩУК,
доктор філософії

Реєстраційний № _____

Зміст

1. ПЕРЕДМОВА.....	4
2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	5
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
6. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	11
7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	13
8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	14
9. ЛИСТ МОНІТОРИНГУ ТА ДОДАТКИ	16

1. ПЕРЕДМОВА

Анотація навчальної дисципліни. Регіональне фінансове управління займає важливе місце в підготовці здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування. Навчальна дисципліна спрямована на формування компетенції щодо здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування, регіонального управління та самоврядування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Саме тому, навчальна дисципліна «Регіональне фінансове управління» допоможе здобувачам вищої освіти другого (магістерського) рівня вивчити особливості проведення регіонального фінансового управління в умовах повоєнної відбудови та під час військових дій в Україні.

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів вищої освіти із сучасною методологією та інструментарієм регіонального фінансового управління, засвоєння практичних навичок моніторингу й контролю регіональних бюджетів, розуміння перспектив застосування своїх знань і вмінь у практиці регіонально-адміністративного менеджменту.

Завдання навчальної дисципліни:

- всебічне пізнання здобувачем вищої освіти сутності системи регіонального фінансового управління,
- формування знань і навичок, необхідних для засвоєння та практичного використання найефективніших форм і методів регіонального фінансового управління, що направлені на розвиток маркерів його професійної компетентності.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліни-пререквізити: «Соціальні навички в публічному управлінні», «Кадрові технології в публічному управлінні», «Управління розвитком регіонів та територіальних громад». Дисципліна-постреквізит: «Переддипломна практика», «Кваліфікаційна робота».

Методи навчання:

- за характером подачі (викладення) навчального матеріалу: словесні (лекції, дискусія, розповідь), наочні (демонстрація презентації до теми) та активні методи навчання у відповідності до спеціалізації досліджень здобувачів вищої освіти (цільова аудиторія);
- за організаційним характером навчання: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю та самоконтролю у навчанні.

Форми організації занять: лекційні заняття, семінарські заняття, самостійна та індивідуально-консультаційна робота, розгляд та аналіз ситуаційних завдань, кейсів, застосування інформаційних технологій та елементи дистанційного навчання в системі Moodle.

Форми та засоби діагностики результатів навчання. Контроль успішності навчання здобувачів проводиться у формах поточного і підсумкового контролю. Формами поточного контролю є:

- усне опитування;
- тестування;
- розв'язання задач, виконання вправ, певних розрахунків.
- письмові модульні контрольні роботи.

Підсумковий контроль – екзамен.

Організація поточного та підсумкового контролю здійснюється з використанням засобів дистанційного навчання в системі Moodle.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти (120 год/4 кредити ЄКТС)

Показники	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС - 4	Обов'язкова	
Модулів - 2	Рік підготовки	
Змістових модулів - 2	1- й	1-й
Загальні кількість годин - 120	Семестр	
	2- й	2-й
	Лекції	
	22 год.	4
	Семінарські	
	18 год.	4
	Самостійна робота	
	78 год.	110
	Індивід.-консультаційна робота: 2 год	
	Форма підсумкового контролю: екзамен	

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти наступними компетентностями та програмними результатами навчання:

Компетентності	Результати навчання
Інтегральна компетентність (ІК): ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування, регіонального управління та самоврядування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Загальні компетентності (ЗК): ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо. Спеціальні компетентності (СК): СК11. Здатність розробляти пропозиції та рішення щодо формування та розвитку співробітництва територіальних громад, готувати та укладати договори з питань співробітництва територіальних громад. СК12. Здатність до управління публічними фінансами, що передбачає: знання основ бюджетного законодавства; знання системи державного контролю у сфері публічних фінансів.	РН01. Знати теоретичні та прикладні засади - вироблення публічної політики, й аналізу основ та технологій прийняття управлінських рішень. РН 10. Представляти органи публічного управління й інші організації презентувати публічної сфери та для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання
(120 год/4 кредити ЄКТС)

№ п/п	Змістовні модулі	Кількість годин				
		денна форма				
		Лек.	Сем	Ікр	СРС	Всього
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ І. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ РЕГІОНАЛЬНОГО ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ						
ЗМ 1 (Теми 1-4)						
T.1	Фінанси регіону у економічній системі держави. Регіональні бюджети. Фінансові ресурси регіону.	2	2	-	8	12
T.2	Регіональні цільові фонди місцевого самоврядування.	4	2	-	10	16
T.3	Планування і порядок фінансування видатків бюджету регіону	2	2	-	10	14
T.4	Міжбюджетні відносини, їх складові	2	2	-	10	14
Всього за змістовним модулем:		10	8	-	38	56
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ ІІ. СКЛАДОВІ РЕГІОНАЛЬНОГО ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ						
ЗМ 2 (Теми 5-7)						
T.5	Управління фінансами і фінансовий контроль на регіональному рівні.	4	4	2	10	20
T.6	Фінансове забезпечення підприємств комунальної власності. Фінанси житлово - комунального господарства.	4	4	-	20	28
T.7	Основи організації регіональних фінансів у зарубіжних країнах.	4	2	-	10	16
Всього за змістовним модулем:		12	10	2	40	64
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Усього за навчальною дисципліною:		22	18	2	78	120

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання
(120 год/4 кредити ЄКТС)

№ п/п	Змістовні модулі	Кількість годин				
		заочна форма				
		Лек.	Сем	Ікр	СРС	Всього
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ І. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ РЕГІОНАЛЬНОГО ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ						
ЗМ 1 (Теми 1-4)						
T.1	Фінанси регіону у економічній системі держави. Регіональні бюджети. Фінансові ресурси регіону.	-	-	-	12	12
T.2	Регіональні цільові фонди місцевого самоврядування	2	2	-	16	16
T.3	Планування і порядок фінансування видатків бюджету регіону	-	-	-	14	14
T.4	Міжбюджетні відносини, їх складові	-	-	-	14	14

Всього за змістовним модулем:		2	2	-	52	56
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. СКЛАДОВІ РЕГІОНАЛЬНОГО ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ						
ЗМ 2 (Теми 5-7)						
Т.5	Управління фінансами і фінансовий контроль на регіональному рівні.	2	-	2	16	20
Т.6	Фінансове забезпечення підприємств комунальної власності. Фінанси житлово - комунального господарства.	-	-	-	28	28
Т.7	Основи організації регіональних фінансів у зарубіжних країнах	-	2	-	14	16
Всього за змістовним модулем:		2	2	2	58	64
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Усього за навчальною дисципліною:		4	4	2	110	120

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ РЕГІОНАЛЬНОГО ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ

Тема 1. Фінанси регіону у економічній системі держави. Регіональні бюджети. Фінансові ресурси регіону

План лекційного заняття

1. Загальна характеристика бюджетного законодавства як правової основи фінансів регіону.
2. Проблеми становлення і розвитку фінансів регіонів України.
3. Міжнародні стандарти організації фінансів регіонів.
4. Роль регіональних фінансів у розвитку соціальної інфраструктури.
5. Проблеми формування та використання фінансів регіону
6. Регіональні бюджети у структурі фінансів України.
7. Бюджетні повноваження регіональних органів влади та місцевого самоврядування.
8. Координація діяльності учасників бюджетного процесу.
9. Реформа адміністративно - територіального устрою в Україні та її вплив на виконання бюджетної політики.
10. Способи мобілізації коштів у регіональні бюджети.
11. Роль фінансів регіону у економічному і соціальному розвитку території області.
12. Залучення приватного капіталу до фінансування регіонального розвитку.
13. Вплив малого та середнього бізнесу на наповнення місцевого бюджету. 5. Інвестиційний клімат регіону.

План семінарського заняття

1. Сутність регіональних фінансів
2. Характеристика регіональних фінансів.
3. Система управління регіональними фінансами.
4. Проблеми управління фінансами регіону
5. Моделі міжбюджетних відносин.
6. Адміністративного реформування та територіальних розподіл України.
7. Основні елементи фінансових ресурсів регіону.
8. Основні процеси бюджетного планування.

9. Структура регіонального бюджету.
10. Джерела надходжень коштів до регіонального бюджету

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Регіональні бюджети в структурі фінансів України.
2. Повноваження органів влади різних рівнів у бюджетному процесі.
3. Бюджетні повноваження місцевих органів самоврядування.
4. Координація діяльності учасників бюджетного процесу.
5. Склад і структура регіональних фінансових ресурсів у зарубіжних країнах.
6. Основні положення Європейської хартії місцевого самоврядування.
7. Поняття інвестиційного клімату регіону.

Рекомендована література: [1; 5; 8; 10]

Тема 2. Регіональні цільові фонди місцевого самоврядування

План лекційного заняття

1. Історичний та правовий аспекти створення цільових фондів органів місцевого самоврядування України.
2. Організація регіональних цільових фондів.
3. Порівняльна характеристика вітчизняного та зарубіжного досвіду створення цільових фондів.

План семінарського заняття

1. Цілі та порядок формування регіональних цільових фондів.
2. Моніторинг, методи та критерії контролю за формуванням коштів регіональних цільових фондів.
3. Контроль за витратами коштів цільових фондів.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Правова база формування цільових фондів місцевих рад.
2. Місце цільових фондів у системі фінансових ресурсів місцевого самоврядування.
3. Цільові фонди як інструмент гнучкості місцевих фінансових систем.

Рекомендована література: [2; 6; 8; 14; 17]

Тема 3. Планування і порядок фінансування видатків бюджету регіону

План лекційного заняття

1. Характеристика основних змін у плануванні і фінансуванні бюджетних видатків.
2. Чинники, які враховуються при розрахунках видатків.
3. Стадії виконання бюджетів за видатками.
4. Фінансування власних та делегованих повноважень органами місцевого самоврядування.

5. Ефективне використання видаткової частини

План семінарського заняття

1. Напрямки видатків регіональних бюджетів.
2. Цілі бюджетних видатків.
3. Оцінка ефективності видатків бюджету.
4. Методи контролю бюджетних витрат

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Фінансування делегованих повноважень органами місцевого самоврядування.
2. Фінансування власних повноважень органами місцевого самоврядування.

3. Ефективність видатків регіонального бюджету.

Рекомендована література: [3; 6; 17]

Тема 4. Міжбюджетні відносини, їх складові

План лекційного заняття

1. Мета та напрямки бюджетного регулювання.
2. Моделі й методи бюджетного регулювання.
3. Нормування відрахувань від загальнодержавних податків у доходи місцевих бюджетів
4. Систематика міжбюджетних трансфертів у Бюджетному кодексі України.
5. Міжбюджетна реформа в Україні

План семінарського заняття

1. Моделі міжбюджетних відносин
2. Методи взаємодії бюджетів різних рівнів.
3. Норми витрат регіональних бюджетів.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Поняття, принципи та моделі бюджетування.
2. Визначення та види бюджетування на рівні регіону.
3. Напрямки бюджетного регулювання.

Рекомендована література: [3; 6; 8; 10; 13; 14; 17]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. СКЛАДОВІ РЕГІОНАЛЬНОГО ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ

Тема 5. Управління фінансами і фінансовий контроль на регіональному рівні

План лекційного заняття

1. Напрями вдосконалення державної регіональної політики.
2. Порядок казначейського обслуговування місцевих бюджетів за доходами, видатками та перерахуванням міжбюджетних трансфертів.
3. Облік бюджетних зобов'язань та контроль бюджетних повноважень.
4. Відповідальність за бюджетні правопорушення.
5. Контроль і аудит фінансової діяльності місцевого самоврядування.

План семінарського заняття

1. Нормативно-правові аспекти управління регіональними фінансами.
2. Організаційно-управлінські аспекти регулювання бюджетного процесу в регіоні.
3. Методичні інструменти регіонального фінансового контролю.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Основні відмінності моделі казначейського обслуговування місцевих бюджетів.
2. Порядок казначейського обслуговування місцевих бюджетів за доходами та перерахуванням міжбюджетних трансфертів.
3. Основні положення казначейського обслуговування місцевих бюджетів за видатками.
4. Періодичність, структура та терміни подання звітності про виконання місцевих бюджетів.

Індивідуально-консультаційна робота

Індивідуально-консультаційна робота виконується у вигляді презентації тренінгу особливостей регіонального фінансового управління тої місцевої громади, де проживає здобувач вищої освіти. Підготовка тренінгу з дослідження особливостей управління публічними фінансами в органах місцевого самоврядування по місцю проживання / працевлаштування здобувача освіти з обов'язковим представленням презентації на

семінарському занятті та описом, збереженим у форматі *.pdf з прикріпленням до відповідного завдання системи дистанційного навчання Moodle. Перед тим як формувати опис тренінгу та презентацію, необхідно зібрати реальні фінансові показники обраної громади на офіційному порталі Open Budget або сайтах місцевих рад. Презентація має містити 10–12 слайдів, бути лаконічною та візуально привабливою (рекомендується використовувати графіки з Open Budget) і має обов'язково, крім інших, включати такі слайди: назва досліджуваної громади, коротка характеристика ОМС (населення, географічне положення, специфіка економіки — аграрна, індустріальна тощо), структура доходів загального фонду (діаграма: ПДФО, єдиний податок, плата за землю, акциз), оцінка трансфертної залежності (співвідношення власних грошей та дотацій/субвенцій з державного бюджету), структура видатків бюджету громади (скільки йде на освіту, медицину, ЖКГ, апарат управління), аналіз Бюджету розвитку (капітальні видатки: ремонт доріг, термомодернізація шкіл), розраховані індикатори спроможності (результати роботи з бюджетним калькулятором), ключові фінансові проблеми громади (наприклад: висока дотаційність, скорочення робочих місць, кадровий дефіцит), пропозиції щодо оптимізації управління фінансами (залучення грантів, інвесторів, ДПП), концепція вашого тренінгу для мешканців (короткий сценарій).

Рекомендована література: [4; 13; 14; 17]

Тема 6. Фінансове забезпечення підприємств комунальної власності. Фінанси житлово-комунального господарства.

План лекційного заняття

1. Перелік та напрямки використання власних надходжень бюджетних установ та комунальних підприємств.
2. Порядок розгляду і затвердження кошторисів комунальних підприємств.
3. Нормативно-правове забезпечення з питань регулювання комунальної власності в Україні.
4. Проблеми розвитку житлово-комунального господарства в Україні.
5. Особливості розрахунку собівартості робіт у комунальному господарстві регіону.
6. Організація збору платежів за комунальні послуги.

План семінарського заняття

1. Механізм фінансування регіональної інфраструктури в Україні.
2. Порядок фінансування комунальних підприємств та установ.
3. Проблемні питання фінансування об'єктів комунальної власності
 1. Особливості розрахунку собівартості робіт у господарстві електротранспорту.
 2. Особливості розрахунку собівартості робіт у тепловому господарстві.
 3. Особливості розрахунку собівартості робіт у водопровідно-каналізаційному господарстві.
4. Особливості нарахування тарифів на теплопостачання.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Проблеми та перспективи розвитку житлово-комунального господарства в Україні.
2. Організація, моніторинг й контроль збору платежів за комунальні послуги.
3. Застосування санкцій як способу ліквідації заборгованості населення за спожиті житлово-комунальні послуги.

Рекомендована література: [13; 14]

Тема 7. Основи організації регіональних фінансів у зарубіжних країнах

План лекційного заняття

1. Зарубіжний досвід забезпечення самостійності місцевих бюджетів.
2. Фінанси муніципальних підприємств та муніципальні платежі у зарубіжних країнах.

3. Зарубіжний досвід використання бюджетних трансфертів.
4. Касове виконання місцевих бюджетів у зарубіжних країнах.
5. Структура та основні функції казначейств провідних країн світу

План семінарського заняття

1. Моделі регіонального фінансового управління у світовій практиці.
2. Сутність і форми реалізації функції регіонального фінансового управління у провідних країнах.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Фінанси муніципальних підприємств та муніципальні платежі у зарубіжних країнах.
2. Організація державного казначейства в США, Великобританії, Франції та інших провідних країнах світу.

Рекомендована література: [8; 10; 15; 17]

6. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Історичні аспекти виникнення інституту самоврядування та науки про місцеві фінанси.
2. Основні теорії, що пояснюють суть і природу місцевого самоврядування як форми місцевої влади.
3. Основні об'єкти та суб'єкти системи регіональних фінансів.
4. Поняття самостійності регіонального бюджету. Правове підґрунтя розвитку місцевого самоврядування в Україні.
5. Права регіональних органів влади.
6. Структура регіональних бюджетів.
7. Порядок складання регіональних бюджетів.
8. Класифікація доходів регіональних бюджетів.
9. Структура видатків регіональних бюджетів.
10. Комунальна власність.
11. Фінанси комунальних підприємств.
12. Поняття комунального кредиту.
13. Поняття фінансової автономії регіональних органів влади.
14. Межі та кількісні показники фінансової автономії.
15. Міжурядові та міжбюджетні фінансові відносини.
16. Види бюджетних трансфертів і їх правове регулювання.
17. Міжбюджетні відносини в зарубіжних країнах.
18. Державна регіональна фінансова політика: поняття, цілі, завдання.
19. Вертикальний та горизонтальний фіскальний дисбаланс та міжбюджетний перерозподіл ресурсів від "багатих" до "бідних" у фінансовому розумінні регіонів.
20. Зарубіжний досвід фінансового вирівнювання та проблеми становлення фінансового вирівнювання в Україні.
21. Принципи, суб'єкти, об'єкти та методи управління регіональними фінансами.
22. Організація фінансового контролю та аудиту на регіональному рівні.
23. Система касового виконання регіональних бюджетів.
24. Правові основи організації регіональної фінансової системи, цілі і принципи її побудови.
25. Необхідність регіональних фінансів в умовах ринкових відносин. 1
26. Специфічні ознаки регіональних фінансів.
27. Склад регіональних фінансів.
28. Функції регіональних фінансів.
29. Розподільча функція регіональних фінансів.
30. Регіональні фінанси як фіскальний інструмент перерозподілу валового внутрішнього продукту.

31. Значення регіональних фінансів як інструменту економічного розвитку та джерела фінансування громадських послуг і економічного розвитку.
32. Контрольна функція регіональних фінансів та види і форми її прояву.
33. Формування фінансового механізму на регіональному рівні: його склад та особливості.
34. Функціонування фінансового механізму на рівні місцевого самоврядування.
35. Проблеми становлення і розвитку регіональних фінансів в Україні.
36. Централізація і децентралізація фінансових відносин: огляд переваг і недоліків.
37. Основні напрями зміцнення фінансової незалежності місцевого самоврядування в Україні.
38. Права та обов'язки Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України щодо вирішення питань організації регіональної фінансової системи.
39. Державне регулювання фінансової діяльності органів місцевого самоврядування.
40. Роль регіональних фінансових органів у системі виконавчої влади.
41. Компетенція регіональних органів влади в галузі фінансів, їх участь у бюджетному процесі.
42. Права й обов'язки органів місцевого самоврядування і місцевих органів виконавчої влади на етапах складання, розгляду, затвердження і виконання бюджету.
43. Права та обов'язки регіональних органів влади та управління щодо формування і використання бюджетів.
44. Порядок складання проектів регіональних бюджетів, їх взаємозв'язок з проектом Державного бюджету та планами економічного і соціального розвитку регіонів.
44. Особливості бюджетного процесу в столиці України м. Києві.
45. Необхідність фінансового планування на різних рівнях регіональних органів влади та управління, методи фінансового планування.
46. Роль регіональних фінансових органів у регіональному фінансовому плануванні.
47. Регіональні бюджети — у складі бюджетної системи.
48. Структура регіональних бюджетів.
49. Принципи формування регіональних бюджетів України.
50. Роль регіональних бюджетів у соціальному та економічному розвитку регіонів.
51. Місцеві бюджети як система фінансових відносин, що складаються між місцевими та державними бюджетами.
52. Місцеві бюджети як організаційна форма мобілізації частини фінансових ресурсів у розпорядження місцевих органів самоврядування.
53. Види місцевих бюджетів України та їх структура.
54. Права та обов'язки місцевих органів влади та управління щодо формування і використання бюджетів.
55. Необхідність розподілу місцевих бюджетів на «загальний фонд» та
56. «спеціальний фонд», їхні джерела та порядок формування.
57. Шляхи оптимізації структури місцевих бюджетів в Україні.
58. Роль та значення для місцевих фінансів Бюджетного кодексу України.
59. Склад та структура видатків регіональних бюджетів.
60. Критерії розмежування видів видатків між місцевими бюджетами.
61. Фінансування власних та делегованих державою повноважень, порядок їх здійснення та законодавче закріплення.
62. Порядок фінансування з поточного бюджету та бюджету розвитку.
63. Характеристика видатків, що здійснюються з бюджетів сіл, селищ, міст районного значення, які враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.
64. Видатки, що здійснюються з районних бюджетів та бюджетів міст обласного значення, які враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.
65. Склад видатків, що здійснюються з обласних бюджетів і враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.
66. Фінансування видатків з бюджету столиці України м. Києва.
67. Склад місцевих фінансових ресурсів.
68. Централізовані фонди коштів.

69. Місцеві фінансові ресурси.
70. Децентралізовані фонди коштів.
71. Баланс фінансових ресурсів і витрат.
72. Особливості формування доходів місцевих бюджетів.
73. Методи мобілізації грошових коштів до місцевих бюджетів.
74. Податкові та неподаткові методи формування доходів місцевих бюджетів.
75. Податкові надходження – основна складова в забезпеченні формування доходної частини місцевого бюджету.
76. Види податкових надходжень.
77. Закріплені за місцевими бюджетами загальнодержавні податки і збори, їх склад і характеристика.
78. Регулюючі податки і збори: переваги і недоліки в їх використанні.
79. Формування доходів місцевих бюджетів за рахунок місцевих податків та зборів.
80. Склад доходів, що закріплюються за бюджетами місцевого самоврядування та враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів.
81. Доходи місцевих бюджетів, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.
82. Участь органів місцевого самоврядування у фінансово-кредитних відносинах.
83. Переваги і недоліки боргового фінансування місцевих потреб.
84. Інструменти бюджетного регулювання у взаємовідносинах місцевих бюджетів з Державним бюджетом.
85. Види міжбюджетних трансфертів, що використовуються в Україні, їх характеристика.
86. Розрахунок дотації загального вирівнювання та коштів, що передаються до Державного бюджету з бюджету Автономної Республіки Крим, обласного бюджету та бюджетів міст Києва і Севастополя.
87. Роль і значення трансфертів в формуванні доходної частини місцевих бюджетів: економічні і політичні аспекти.
88. Особливості формування власних коштів у бюджетних установах.
89. Проблемні питання формування та використання власних коштів у бюджетних установах різних рівнів.
90. Сутність міжбюджетних відносин в Україні.
91. Склад і структура взаємовідносин місцевих бюджетів з Державним бюджетом, їх особливості.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Модулі	Змістовний модуль 1			
Загальна кількість балів за модулем №1	17			
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4
Семінарське заняття (денна/заочна форма навчання)	3/0	3/12	3/0	3/0
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи			
Модульна контрольна робота	5			
Модулі	Змістовний модуль 2			
Загальна кількість балів за модулем №2	28			
Теми	T.5	T.6	T.7	
Семінарське заняття (денна/заочна форма навчання)	3+3/12	3+3/0	3/0	
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи			
Модульна контрольна робота	5			
Індивідуально-консультаційна робота	8			
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти Moodle	5			

Допуск – 50 балів Екзамен – 50 балів	Загальна оцінка з курсу – 100 балів

Критерії оцінювання роботи на семінарських заняттях

Максимальна кількість балів отриманих здобувачем вищої освіти на семінарському занятті (денна/заочна форма навчання) становить 3/12 балів (табл. 7.1). Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Таблиця 7.1

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

(денна/заочна форма навчання)

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	3/12
Оцінюється робота здобувача, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	2/6
Оцінюється робота здобувача, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповіді дана лише на окремі питання.	1/3
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Критерії оцінювання модульних контрольних робіт

Формою проміжного поточного контролю є модульні контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 5 балів (табл. 7.2).

Таблиця 7.2

Розподіл балів за різні види завдань в межах модульної контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	1
Тестовий блок	3
Практичні завдання	1
Всього	5

Критерії оцінювання індивідуально-консультаційної роботи

Індивідуально-консультаційна робота проводиться у формі презентації проєктів в формах описаних даною робочою програмою і оцінюється від 0 до 8 балів (табл. 7.3).

Таблиця 7.3

Шкала оцінювання індивідуально-консультаційної роботи здобувачів вищої освіти

Критерії оцінювання	Кількість балів
Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовлення по ньому презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.	8
Послідовність, логічність написання реферату, але без підготовлення презентації.	5
Не написання реферату та презентації по ньому.	0

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та підсумкового контролю (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ Moodle (максимально до 5 балів).

Неформальна освіта

Таблиця 7.4

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни)

Кількість балів (д/з ф.н.)	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
8	Індивідуально-консультаційна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	Масові онлайн курси https://www.dpu.edu.ua/osvita/neformalnainformalna-osvita
3/12	Семінарське заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою заняття	Масові онлайн курси на платформі EdERA, Прометеус тощо. Онлайн курси мережевої академії Cisco (https://www.netacad.com/) тощо
0		Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни	

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Регіональне підприємництво : підручник / за заг. ред. О.В. Димченко, О.О. Рудаченко, В. В. Коненко [та ін.] ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2024. 261 с.
2. Регіональне управління: навч. посіб. / [М. М. Іжа та ін.; за заг. ред. Л. Л. Приходченко]; Одес. регіон. ін-т держ. упр., Нац. акад. держ. упр. при Президенті України. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2020. 651 с.
3. Носань, Н., Якименко, Т., & Панченко, Р. (2023). Стратегічне планування діяльності підприємства. Економіка та суспільство, (56). Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/2959/2877>

4. Борщевський, В., Василиця, О., & Матвеев, Є. (2022). Публічне управління в умовах воєнного стану: інституційні трансформації, стратегічне планування та механізми розвитку. Режим доступу: <https://er.ucu.edu.ua/bitstreams/821a055f-30c4-4f49-aad7-03ac6e3133e0/download>
5. Петрук, Ю. В., & Артеменко, Л. П. (2022). Особливості стратегічного планування підприємства в умовах кризи. Економічний вісник Національного технічного університету України Київський політехнічний інститут, (22), 72-78. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/evntukpi_2022_22_13.pdf
6. Suntsova, O. (2025). Strategic Risk Management and Organizational Adaptation in National Security: Leveraging Artificial Intelligence in Times of Global Instability. International Journal of Latest Research in Humanities and Social Science. Vol.08, issue 07. PP.32-43 DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16598977>
7. Suntsova, O. (2024). Impact of public-private partnership assets on economic growth in Ukraine. Financial and Credit Systems: Prospects for Development, 2(13), 68-84. DOI: <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2024-2-07> access <https://periodicals.karazin.ua/fcs/article/view/23415>
8. Сунцова О.О. Публічне адміністрування : підруч. 3-тє видання, доповнене та перероблене — Дніпро: Середняк Т. К., 2023, — 334 с. ISBN 978-617-8111-96-0 DOI: 10.5281/zenodo.7553467 <https://zenodo.org/record/7553467#.Y8qwt3bP2Uk>
9. Сунцова О.О. Публічне адміністрування : підруч. 2-ге видання, доповнене та перероблене — К.: НАУ, 2020, — 334 с. ISBN 978-617-8111-96-0 DOI: 10.5281/zenodo.7538467 <https://zenodo.org/records/7538467>
10. Сунцова О.О. Місцеві фінанси: навч. посіб. 6-те вид.-К.: Центр учбової літератури, 2020. — 480 с. Режим доступу: <https://zenodo.org/record/7538497#.Y8VFDnbP2Uk>

Допоміжна:

11. Шевченко Н. В., Мельник С. І. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 224 с
12. Музиченко, Г. В., & Кофман, Б. Я. (2024). Навчальний посібник з дисципліни «Регіональна політика і локальна демократія»[для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 052 (С2)«Політологія» денної та заочної форми навчання]. Режим доступу: <http://dspace.pdpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/21172/1/Textbook%20on%20the%20subject%20Regional%20Politics%20and%20Local%20Democracy.pdf>
13. Ковальчук, В. Г., Дегтяр, А. О., & Павленко, Т. Ю. (2024). Стратегічне управління. Навчальний посібник. Режим доступу: https://www.researchgate.net/profile/Yuliia-Synytsina/publication/376047893_STRATEGICNE_UPRAVLINNA/links/65686f7cb1398a779dc74b6a/STRATEGICNE-UPRAVLINNA.pdf
14. Трофименко, О. О., Бояринова, К. О., & Рощина, Н. В. (2024). Стратегування економічного розвитку. Курс лекцій. Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/bitstreams/3c23172b-9df1-4f4d-b7a4-a983c222f2da/download>
15. Сунцова О.О. Економетричне прогнозування соціально-економічних процесів у глобалізованому світі в умовах невизначеності військових дій // Фінансовий простір України в умовах глобалізаційних і деглобалізаційних трансформацій : монографія / за наук. ред. д-ра екон. наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України С. В. Онишко. — Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. — С. 126-158. ISBN 978-966-337-701-8 DOI: 10.5281/zenodo.8386114 Режим доступу: <http://surl.li/qredf>

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 1996. — №30. — ст. 141. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>;

2. Верховна Рада України: офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Президент України: офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>
5. Кабінет Міністрів України: офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
6. Національне агентство України з питань державної служби: офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nads.gov.ua/control/uk/index>
7. Національна бібліотека імені Вернадського: офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
8. Міністерство інформаційної політики України [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-informatsiynoi-politiki-ukraini>
9. Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-z-pitan-timchasovo-okupovanih-teritoriy-ta-vnutrishno-peremishchenikh-osib-ukraini>
10. Міністерство культури України [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-kulturi-ukraini>
11. Міністерство молоді та спорту України Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-molodi-ta-sportu-ukraini>
12. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс] : Офіційний веб- портал. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua>
13. Міністерство охорони здоров'я України [Електронний ресурс] : Єдиний веб- портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-okhoroni-zdorovya-ukraini>
14. Міністерство соціальної політики [Електронний ресурс] : Офіційний веб- портал. – Режим доступу : <https://www.msp.gov.ua/>
15. Урядовий портал [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua>

Міжнародні видання:

1. Suntsova, O., Husiatynska, A., & Husiatynskiy, M. (2025). Effective communication in business process management: A methodological framework. Scientific monograph. Irpin, Ukraine: STU, New-York,USA:U-Sun, 2025. 304 p. ISBN: 9798281978811(on-line e-book) ISBN: 9798281993005 (print) DOI: 10.5281/zenodo.15335757
2. Public-private partnership in the context of the public policy of digitalisation: scientific monograph: O. Nemyrovska, O. Suntsova, A. Horbovyi. Bialstok, Poland: E-Bwn, Bialostockie Wydawnietwo Naukowe, 2024. 85 p.ISBN 978-83-953142-6-1 <https://doi.org/10.5281/zenodo.14966473>

**ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

РОЗГЛЯНУТО ТА
СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри
менеджменту та публічного
управління
від _____ 20__ р. №
_____.

Укладач:

О. СУНЦОВА, д.е.н., професор,
професор кафедри менеджменту та
публічного управління

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)

Навчальний рік	Дата засідання кафедри	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП